

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1935 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om ökat tullskydd för vissa trädgårdsprodukter samt om reglering av införseln utav matlök.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Wallén* m. fl. väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 421, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta om följande tilläggstullar att utgå utöver de nu gällande under nedan angivna tider (säsongtullar):

	per 100 kg.	tiden
lök (mat)	20 kr.	$\frac{1}{6} - \frac{31}{12}$
rädisor, spenat	75 »	$\frac{1}{3} - \frac{30}{6}$
sallad, dill	75 »	$\frac{1}{3} - \frac{30}{6}$
andra grönsaker	30 »	$\frac{1}{3} - \frac{30}{6}$
plommon, persikor	35 »	$\frac{1}{8} - \frac{31}{10}$
körsbär	35 »	$\frac{15}{6} - \frac{31}{7}$ ».

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 245 i första kammaren av herrar *John Gustavson* och *Werner Andersson* samt nr 112 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Dahl m. fl., har hemställts, »att tullen å matlök åter höjes eller sådan reglering av införseln vidtages, att ett partipris av minst 35 öre per kilogram uppnås vid försäljning från producent».

Utskottet, som upptagit dessa motioner till behandling i ett sammanhang, får med avseende å motiveringen för förslagen hänvisa till motionerna nr 421 och 112 i andra kammaren.

Beträffande i motionerna angivna köksväxter samt frukter och bär har utskottet funnit sig kunna räkna med, att motionärerna allenast åsyftat färska eller enbart kokade dylika vegetabilier. Med framhållande härav ävensom att det i motionen II: 421 använda uttrycket »andra grönsaker» är otydligt, må följande sammanställning lämnas rörande de nummer i tulltaxan och den statistiska varuförteckningen, som sistnämnda motion närmast synes beröra.

Tulltaxe- nr	Stat. nr	V a r u s l a g	P e r 1 0 0 k g		
			nuvarande		föreslagen ytterligare tilläggstull kr.
			tull kr.	tilläggstull kr.	
ur 48	ur 103	Rötter, ätbara, ej särskilt nämnda: rädisor, ink. 1 jan.—30 juni	20	—	75 ¹ / ₈ — ³⁰ / ₈
53	109	Köksväxter, ej särskilt nämnda: färska eller enbart kokade: lök	5	—	20 ¹ / ₈ — ³¹ / ₁₂
ur 57	116	andra (än lök, vitkål, meloner, gurkor, sparris, blomkål och tomater)			
		spenat	15	25	75 ¹ / ₈ — ³⁰ / ₈ 30 ¹ / ₈ — ³⁰ / ₈
		sallad	15	25 ¹ / ₈ — ³⁰ / ₁₁	
		dill	15	25	
		andra grönsaker	15	25 ¹	
ur 67	ur 132	Ur frukter, ej särskilt nämnda: plommon, persikor	10	10 ¹ / ₁ — ³¹ / ₁ 0. ¹ / ₈ — ³¹ / ₁₂	35 ¹ / ₈ — ³¹ / ₁₀
ur 67	ur 134	Ur bär, andra än lingon: körsbär	10	—	35 ¹⁵ / ₈ — ³¹ / ₇

¹ Utgår icke för haricots verts, inkommande under tiden 1 dec.—30 april, ej heller för kronärtskockor, inkommande under tiden 1 dec.—15 juni.

Det i de likalydande motionerna I: 245 och II: 112 framställda yrkandet om höjning av tullen å matlök angiver icke något bestämt belopp, till vilket tullen skulle höjas. I motiveringen erinra emellertid motionärerna, att tullen före den 1 juli 1925 utgick med 10 öre per kilogram.

Beträffande införseln till Sverige av i motionerna avsedda varuslag må följande uppgifter anföras.

Införsel av vissa färska eller enbart kokade köksväxter samt färska frukter och bär under tiden 1912—1934.

Å r (Medeltal per treårsperiod)	Rötter, ätbara, ej särskilt nämnda nyskördade och ink. 1 jan.— 30 juni (stat. nr 103) Rädisor m. m.		L ö k (stat. nr 109)		Andra köks- växter (stat. nr 116) Dill, persilja, sallat, spenat m. m.		Färska frukter och bär			
							Andra ej särskilt nämnda, såsom plommon, per- sikor m. m. (stat. nr 132)		Ej särskilt nämnda bär, såsom körsbär (stat. nr 134)	
	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.
1912/1914	6.8	4	1,534.2	315	74.6	74	84.1	83	22.8	16
1915/1917	5.5	5	2,366.8	1,484	30.3	21	38.1	47	4.0	3
1918/1920	5.0	9	2,893.1	1 941	35.0	40	27.1	79	4.4	9
1921/1923	10.9	14	2,695.6	704	49.8	79	84.9	150	25.2	27
1924/1926	14.6	18	3,724.7	765	115.2	139	189.7	237	77.2	83
1927/1929	22.2	23	3,941.0	801	159.1	196	468.9	487	218.7	224
1930/1932	24.8	26	4,406.9	740	143.8	190	931.8	809	451.5	420
1933	13.6	15	3,862.3	575	38.6	73	836.8	612	520.5	425
1934	7.9	7	3,547.6	536	39.7	78	919.2	700	531.7	493

Införseln fördelning år 1933 på de viktigaste inköpsländerna.

Stat. nr.

- 103 Nederländerna 12 ton, 12,000 kronor.
 109 Egypten 1,044 ton, 150,000 kronor; Nederländerna 1,040 ton, 139,000 kronor; Ungern 823 ton, 120,000 kronor; Spanien 444 ton, 71,000 kronor; Italien 215 ton, 48,000 kronor; Tyska riket 155 ton, 25,000 kronor.
 116 Belgien 27 ton, 45,000 kronor; Frankrike 9 ton, 24,000 kronor.
 132 Italien 407 ton, 266,000 kronor; U. S. A. 106 ton, 73,000 kronor; Brittiska Sydafrika 94 ton, 88,000 kronor; Tyska riket 67 ton, 61,000 kronor; Storbritannien 56 ton, 54,000 kronor; Palestina 43 ton, 25,000 kronor; Spanien 22 ton, 13,000 kronor; Danmark 19 ton, 17,000 kronor.
 134 Italien 380 ton, 325,000 kronor; Nederländerna 62 ton, 35,000 kronor; Finland 32 ton, 23,000 kronor; Danmark 15 ton, 14,000 kronor; Frankrike 14 ton, 15,000 kronor; Tjeckoslovakien 9 ton, 7,000 kronor.

Införsel av lök (stat. nr 109) under år 1934.

(Uppgifterna äro endast preliminära.)

Månader	Ton	1,000 kr.	Medelvärde per månad kr. pr kg	Inköpsländer	Ton	1,000 kr.	Medelvärde kr. pr kg
Januari	213	28	0.13	Norge	2.9	0.5	0.17
Februari	239	33	0.14	Danmark	1.5	0.3	0.21
Mars	221	27	0.12	Estland	3.3	0.3	0.10
April	527	85	0.16	Lettland	1.5	0.2	0.09
Maj	469	81	0.17	Polen	165.5	21.2	0.13
Juni	311	49	0.16	Tyskland	63.0	9.2	0.15
Juli	264	38	0.14	Nederländerna ...	743.0	91.3	0.12
Augusti	342	53	0.15	Belgien	0.1	0.2	1.81
September	290	43	0.15	Storbritannien ...	35.1	3.4	0.09
Oktober	226	30	0.13	Frankrike	0.8	1.3	1.66
November	248	38	0.16	Spanien	472.0	80.9	0.17
December	197	31	0.16	Portugal	1.0	0.1	0.09
Summa	3,547	536	0.15	Malta	187.7	21.4	0.11
				Italien	220.1	58.0	0.26
				Schweiz	1.2	0.2	0.16
				Österrike	0.6	0.1	0.14
				Tjeckoslovakien ...	19.2	3.1	0.16
				Ungern	539.0	82.1	0.15
				Serbien	3.9	1.1	0.27
				Bulgarien	3.0	0.3	0.09
				Egypten	1,080.7	160.5	0.15
				Palestina	2.4	0.4	0.15
					3,547.6	536.0	0.15

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit utlåtanden av lantbruksstyrelsen och kommerskollegium i anledning av motionerna. Ämbetsverken ha anförut i huvudsak följande:

Lantbruksstyrelsen. Vad först beträffar rötter, ätbara, ej särskilt nämnda (stat. nr 103), vartill rädisor hänföras, företer importen härav från och med 1933 en så betydande nedgång, att med skäl kan förväntas, att importen kommer att ytterligare sjunka.

Samma tendens gör sig gällande i fråga om gruppen andra köksväxter (stat. nr 116), omfattande bland annat dill, persilja, sallat och spenat. Under år 1933 och 1934 har importen härav nedgått i sådan omfattning, att kvantiteten är blott ungefär hälften av motsvarande import i medeltal per år under treårsperioden 1912—1914. Detta förhållande torde få tillskrivas tilläggstullen å nämnda varor, vilken dessutom haft till följd, att storodlingar under glas av samtliga ovan anförda produkter under de senaste 2—3 åren uppstått, särskilt i Malmötrakten. Den omständigheten, att odlarna i de för vinterdrivning av köksväxter gynnsammast belägna delarna av vårt land på basis av gällande tullskydd redan investerat betydande kapital i driverier för att tillgodose landets behov av vissa köksväxter även under de tider av året, då import tidigare visat sig nödvändig, synes tala för, att tullskyddet beträffande ovan anförda produkter är jämförelsevis effektivt.

Motionen II:421 avser tilläggstull utöver nu gällande med 75 öre per kilogram för rädisor, spenat, sallat och dill samt med 30 öre per kilogram för andra grönsaker, allt under tiden 1 mars—30 juni. Även om lantbruksstyrelsen ur synpunkten av de intressen, styrelsen har att bevaka, icke har något att erinra mot de här ifrågasatta tullförhöjningarna, anser styrelsen sig likväl böra framhålla, att tull å trädgårdsprodukter bör bestämmas efter de bästa odlingsförutsättningarna inom landet för respektive växtslag. Sådan planmässighet i produktionen i allmänhet bör eftersträvas, att denna lokaliseras till för respektive växtkulturer högsta möjliga grad av utveckling och ekonomiska förutsättningar. Om sålunda tull fastställes för växter med hänsyn till de allmänna förutsättningarna härför i t. ex. Mälardalen, är det tvivel underkastat, huruvida odlarna därigenom tillskyndas avsedd nytta, annat än temporärt. Vissa områden i Skåne äro nämligen givetvis mera lämpade för t. ex. tidig drivning än andra delar av landet. En tull kan sålunda i många fall icke i samma utsträckning gagna odlarna i alla delar av landet, vilket även framgår därav, att, medan motionärerna påyrka säsongtullar för här ifrågasvarande varuslag under tiden 1 mars—30 juni, odlare i Malmötrakten anse behovet av ökat tullskydd för samma varor böra utgå under tiden 1 november—15 maj.

Med vad ovan anförts såsom utgångspunkt skulle, med hänsyn till de större förutsättningar för vinterdrivning eller s. k. tidig drivning av grönsaker, som äro för handen i Skåne, tullskyddsbehovet vara störst, sedan frilandskulturerna fram i november konsumerats och intill dess nya kulturer från fritt land åter komma i marknaden.

I detta sammanhang förtjänar framhållas, att den sjunkande prisnivån på inom landet odlade köksväxter, vilken givetvis är en direkt följd av den starkt ökade produktionen, i mycket hög grad är beroende därpå, att det egentliga jordbruket i stor utsträckning upptagit odling även av köksväxter på fritt land. Med utgångspunkt från Sveriges allmänna

lantbrukssällskaps notering å köksväxter under olika månader åren 1924 och 1934 (priserna avse odlarnas partipris å Stockholms torg) har lantbruksstyrelsen sålunda funnit, att under nämnda 10-årsperiod partiprisnivån på sammanlagt 39 köksväxtslag sjunkit i medeltal 64 procent. I denna sjunkande prisnivå synes enligt lantbruksstyrelsens mening avspegla sig den — delvis på grund av rådande tullskydd — ökade produktionen och den starka konkurrensen mellan södra och mellersta Sveriges odlare. Vad sålunda ovan anförts om tullskyddets anpassning efter produktionen i de uti klimatiskt avseende bäst lottade odlingsdistrikten, synes i den sjunkande prisnivån finna ett tydligt uttryck.

Om ökad tull å köksväxter, som upptagas under stat. nr 103, 105 och 116, med hänsyn till konkurrensen mellan odlare i södra och mellersta Sverige, icke torde kunna anses vara av den betydelse motionärerna anse, så ställer sig frågan något annorlunda beträffande lök (stat nr 109).

Medan medelpriset på rödlök i parti på Stockholms torg 1924 utgjorde 103 öre per kilogram, var priset 1934 i medeltal 34 öre (för månaderna oktober—december allenast 26 öre per kilogram) samtidigt som priset på utländsk lök, inklusive tull, under samma månader var 20 öre. Detta medelimportvärde är 3.7 öre per kilogram lägre än medeltalet för 10-årsperioden 1924—1933, då det med tillägg av tull var 23.7 öre per kilogram. I yttrande den 23 augusti 1934 till Kungl. Maj:t över en av riksförbundet för landsbygdens folk gjord framställning¹ anförde lantbruksstyrelsen sistnämnda pris såsom motiv för behövt stöd för produktion i södra Sverige av matlök och för återgång till den före den 30 juni 1925 gällande tullsatsen av 10 öre per kilogram.

Med hänsyn till det starkt sjunkande importpriset under 1934 och den i styrelsens nyssnämnda yttrande verkställda produktionskostnadsberäkningen för i Skåne odlad lök synes en tullhöjning av 10 öre per kilogram erforderlig, därest en sådan tilläggstull över huvud taget är möjlig på grund av gällande traktatöverenskomelser. Nu har emellertid i motionen II: 421 föreslagits, att tilläggstull skulle utgå endast under tiden 1 juni—31 december. Enligt lantbruksstyrelsens mening är emellertid denna tidsbegränsning icke tillfyllest. Lök är nämligen mycket hållbar och bör icke lämpligen föras i marknaden i för stora partier på en gång inom alltför begränsad tid under hösten för att icke trycka ned odlarnas partipris. Därest det av handelspolitiska skäl skulle vara olämpligt, att en eventuell tilläggstull tillämpas hela året, finner lantbruksstyrelsen tiden 1 augusti—31 mars vara mera ägnad till skydd för inhemsk produktion av lök än den av motionärerna föreslagna tiden.

Vad slutligen angår importgruppen färska frukter och bär (stat. nr 132 och 134), vari plommon, persikor och körsbär ingå, visar importen därav en stark stegring från och med 1927. För plommon och persikor är tullen 20 öre per kilogram, varav tilläggstull å 10 öre icke utgår under tiden 1 februari—30 april. Plommon kunna med stor framgång odlas inom landet, varför behovet härav under höstmånaderna väl kan tillgodoses genom inhemsk produktion. Även om persikor icke ännu äro föremål för egentlig odling inom landet (försök i stor skala med odling på fritt land i Skåne pågå), kan detta fruktslag, om det införes i större utsträckning, under sommarmånaderna indirekt konkurrera med bär av olika slag.

¹ Enligt beslut den 21 september 1934 föranledde framställningen icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Körsbär (stat. nr 134) importeras särskilt från Italien från slutet av maj till i slutet av juni och därefter från vissa andra länder. För körsbär är tullen 10 öre per kilogram. Tilläggstull utgår ej. Redan det förhållandet, att konsumtionstiden för körsbär till följd av tidig import utsträcks att omfatta cirka 8—9 veckor i stället för tidigare 5 à 6 veckor, då enbart svenska körsbär funnos i marknaden, har i hög grad minskat intresset både för odling och för konsumtion av svenska körsbär, enär importerade bär först föras i marknaden och då — även om de i kvalitativt hänseende äro de svenska underlägsna — äro jämförelsevis begärliga.

Med hänsyn till vad nyss anförts synas vissa skäl föreligga för bifall till motionärernas förslag, i vad avser tilläggstull under viss tid å plommon, persikor och körsbär.

Kommerskollegium har inskränkt sig till att beröra de verkningar i handelspolitiskt avseende, som ett eventuellt bifall till de gjorda framställningarna kunde förväntas medföra.

Vad först beträffar artikeln lök härrör importen till stor del från länder, gentemot vilka Sverige har en positiv handelsbalans och där det måste anses vara av största intresse att de ömsesidiga handelsförbindelserna vidmakthållas. Med hänsyn härtill avstyrker kollegium bestämt den föreslagna tilläggstullen, vars vidtagande under nuvarande förhållanden kunde befaras allvarligt äventyra svenska exportintressen.

Detsamma gäller även i fråga om övriga i motinen II: 421 uppräknade grönsaker, ehuru väl det därvidlag rör sig om åtskilligt lägre siffror för importen. Några av de viktigaste grönsaksslagen äro redan åsatta mycket avsevärda säsongtullar i form av tilläggstullar, vilka utgå för varor, inkommande till riket under de tider, då ifrågavarande grönsaker från inhemska odlingar företrädesvis äro tillgängliga. Detta gäller sålunda beträffande haricots verts och sallad, inkommande under tiden 1 maj—30 november och för kronärtskockor (16 juni—30 november). För alla övriga grönsaker, hänförliga under denna rubrik, utgår tilläggstullen, som i samtliga fallen uppgår till 25 kronor per 100 kilogram, under hela året. En ytterligare skärpning av dessa tullar skulle vara ägnad att utöva ogynnsamma verkningar i handelspolitiskt avseende och avstyrkes därför av kollegium.

Vad slutligen beträffar plommon, persikor och körsbär äro de två förstnämnda varuslagen hänförliga under stat. nr 132 (tulltaxenr 67) med en tull av 10 kronor och en tilläggstull (säsongtull) under månaderna maj—januari likaledes av 10 kronor per 100 kilogram, medan körsbär höra under stat. nr 134 (tulltaxenr 67) med en tull av 10 kronor men utan tilläggstull. Någon särskild detaljerad statistik rörande importen av ovannämnda frukter, som ingå såsom delar av importen under ifrågavarande statistiska rubriker, föreligger icke. Beträffande flera av de länder, från vilka import i främsta rummet försiggår, är Sveriges intresse av ett uppehållande och vidare utveckling av handelsförbindelserna, vilka kunde befaras lida intrång genom ett skärpande av tilläggstullen, av så stor betydelse, att en dylik åtgärd ävenledes måste av kollegium avstyrkas. Detsamma gäller i fråga om körsbär, vilka torde utgöra huvudparten av importen under stat. nr 134 (innefattande utom körsbär bland annat hallon och smultron, vilka dock knappast torde vara föremål för någon nämnvärd införsel).

Jämväl vid 1933 och 1934 års riksdag framställdes i väckta motioner förslag om tilläggstullar utöver tidigare beslutade å bland annat samma varuslag, varom nu är fråga. På hemställan av bevillningsutskottet vid nämnda riksdagar föranledde emellertid motionerna i dessa delar icke någon riksdagens åtgärd (bet. nr 44 år 1933 och nr 13 år 1934). I samband härmed må erinras, att, sedan svensk-tyska handelstraktaten av år 1926 upphört att gälla, något traktatsenligt hinder för en höjning av tullen å lök icke föreligger, men att i ett annat av våra handelsavtal förbehåll gjorts om viss kortare uppsägningsfrist för motparten för den händelse ifrågavarande tull skulle höjas.

Utskottet.

Såsom kommerskollegium i sitt ovan återgivna yttrande anført kunna vissa handelspolitiska olägenheter vara förenade med vidtagande av åtgärder i enlighet med motionärernas förslag. Med beaktande härav ävensom att, på sätt lantbruksstyrelsen utvecklat, frågan om ökad tull å till stat, nr 103 och 116 hänförliga rötter och köksväxter icke — med hänsyn till konkurrensen mellan odlare i södra och mellersta Sverige — torde vara av den betydelse, som motionärerna synas vilja hävda, har utskottet funnit sig böra varken i ena eller andra avseendet biträda motionärernas förslag. Utskottet hemställer därför,

1) att motionen II: 421 av herr Wallén m. fl., om ökat tullskydd för vissa trädgårdsprodukter, ävensom de likalydande motionerna I: 245 av herrar John Gustavson och Werner Andersson samt II: 112 av herr Petersson i Dahl m. fl., i vad dessa motioner avse höjning av tullen å matlök, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

2) att nyssnämnda motioner I: 245 och II: 112, i vad de avse reglering av införseln av matlök, icke heller måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 maj 1935.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 38.

Reservation

vid punkten 1)

av herrar *Löfvander* och *Heiding*, som anförde:

»Lantbruksstyrelsen har i sitt yttrande framhållit, att medan medelpriset på rödlök i parti på Stockholms torg 1924 utgjorde 103 öre per kilogram, var priset 1934 i medeltal 34 öre (för månaderna oktober—december allenast 26 öre per kilogram) samtidigt som priset på utländsk lök, inklusive tull, under samma månader var 20 öre. Lantbruksstyrelsen har med hänsyn till det starkt sjunkande importpriset under 1934 och av styrelsen verkställd produktionskostnadsberäkning ansett en tullhöjning av 10 öre per kilogram erforderlig.

Beträffande kommerskollegii anmärkning, att tilläggstull å lök kunde befaras allvarligt äventyra svenska exportintressen, må erinras, att vårt land dock måste förbehålla sig rätt att tillgodose sina egna näringsidkares intressen även genom tullhöjningar, då sådana befinnas vara av behovet påkallade.

Då det måste anses uppenbart, att lökodlingen på grund av det starka prisfallet blivit förlustbringande för svenska producenter och en tullhöjning i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag icke kan betraktas såsom oskälig, hava vi ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen, i anledning av motionen II: 421 av herr Wallén m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 245 av herrar John Gustavson och Werner Andersson samt II: 112 av herr Pettersson i Dahl m. fl., måtte såsom tillägg till gällande tulltaxa besluta, att vid införsel från utlandet av vara av nedannämnda slag skall från och med dag Kungl. Maj:t bestämmer utöver tull, som stadgas i tulltaxan, utgå tilläggstull på sätt nedan sägs:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull för 100 kg kronor
53	109	Köksväxter, ej särskilt nämnda: färska eller enbart kokade: lök, inkommande under tiden 1 juni— 31 december ..... T	10: —»